

**Gemeente
Rotterdam**

Onderwerp: Beantwoording Schriftelijke
vragen Leefbaar Rotterdam
woningvervuiling

Cluster: Maatschappelijke Ontwikkeling
Portefeuille: Zorg, Ouderen, Jeugdzorg,
Organisatie en Dienstverlening

Portefeuillehouder: Ronald Buijt

Van: Isabel Hage
Telefoon: 14 010

Ons kenmerk: M2601-2632 - 26bb001306
Uw kenmerk: 25bb009353

Datum: B&W 24 februari 2026

Aan de gemeenteraad

Op 15 december 2025 stelden V.A. Bruin (Leefbaar Rotterdam) en M. Verhoef (Leefbaar Rotterdam) ons schriftelijke vragen over woningvervuiling (25bb009353).

Inleidend wordt gesteld:

In Rotterdam lopen steeds meer inwoners vast in ernstig vervuilde woningen. We hoorden deze signalen vanuit verhuurders die met hun handen in het haar zitten met deze zorgvraag en het artikel1 van 10 december 2025 van Tenny Tenzer van Rijnmond Nieuws bevestigd deze signalen.

Deze situaties zijn al langer bekend bij instanties, maar echte oplossingen blijven uit. Bewoners leven soms letterlijk tussen vuil, ongedierte en gevaarlijke omstandigheden — en dat in een stad waar de overheid zegt "vroeg te signaleren" en "nabij te zijn".

Wat ons zo hard raakt: mensen durven geen hulp te vragen omdat ze bang zijn dat de overheid en/of instanties hen eerder straft dan helpt. Dat is een keihard signaal dat het vertrouwen in de overheid wegvalt. En dát is een probleem dat iedereen zichzelf moet aantrekken.

Leefbaar Rotterdam vindt het onbegrijpelijk dat dit kan gebeuren en vindt ook dat niemand in onze stad in vervuiling of gevaar moet wonen, maar evenmin mag angst voor de overheid mensen weerhouden om tijdig hulp te krijgen. Wij zien hier een duidelijk signaal voor de politiek: zorg dat Rotterdammers veilig wonen, dat professionals voldoende middelen hebben om in te grijpen en dat zorg en handhaving eerlijk, duidelijk en effectief worden ingezet.

We vragen ons af of er te laat wordt ingegrepen, te weinig wordt samengewerkt en/of er te weinig wordt gedaan om te voorkomen dat Rotterdammers in zo'n schrijnende situatie terechtkomen? Wij willen weten waar het misgaat, waarom signalen worden gemist en vooral: wat het college gaat doen om deze misstanden op te lossen.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Herkent u de getallen uit het artikel van Rijnmond en kunt u aangeven hoeveel meldingen van ernstig vervuilde woningen de gemeente Rotterdam de afgelopen jaren heeft ontvangen en hoe deze aantallen zich verhouden tot voorgaande jaren?

a.

Hoeveel van deze meldingen hebben geleid tot interventies door gemeentelijke diensten?

b.

In hoeverre is er sprake van een stijgende trend?

c.

Welke gegevens houdt de gemeente bij om de ernst en aard van woningvervuiling in kaart te brengen? En worden deze gegevens systematisch geanalyseerd en gedeeld met de gemeenteraad?

Antwoord:

Tot 2020 ontving de gemeente Rotterdam 220 meldingen van vervuilde woningen per jaar (het landelijke gemiddelde is 30 vervuilde woningen per 100.000 inwoners). Sinds Corona is er landelijk een stijging te zien en telt de gemeente Rotterdam ongeveer 350 meldingen per jaar.

a. Het team woningvervuiling & advies¹ van de gemeente pakt alle meldingen op. Iedere melding leidt dus tot gemeentelijke inzet. Uiteraard is iedere casus uniek en behoeft niet iedere casus een even intensief traject.

b. Sinds Corona is een stijgende lijn te zien. De afgelopen twee jaar zijn de meldingen echter niet meer gestegen.

c. De gemeente houdt de cijfers bij over het aantal meldingen. Het team woningvervuiling & advies houdt bij welke trends zij zien en stemt daarop hun plan van aanpak aan. De algemene cijfers worden in de voortgangsrapportages met het management gedeeld.

Vraag 2:

Uit het artikel van Tenny Tenzer (Rijnmond Nieuws) blijkt dat bewoners 'bang zijn erop afgerekend te worden'. Welke signalen heeft het college ontvangen dat dit daadwerkelijk zo wordt ervaren?

a.

Welke stappen neemt de gemeente om deze angst te verminderen?

b.

Welke rol speelt schaamte en zorgmijding bij bewoners met ernstig vervuilde woningen, en hoe vertaalt dat zich in aantal meldingen of interventies?

Antwoord:

Mensen durven niet altijd aan de bel te trekken omdat zij bang zijn hun woning kwijt te raken. Uit schaamte nemen zij geen contact op en mijden de zorg. Het team woningvervuiling & advies van de gemeente Rotterdam weet dat de oorzaak van de vervuiling komt door onderliggende problematiek. De specialisten uit het team weten hoe zij de bewoner moeten benaderen om een patroon van langdurige zorgmijding te doorbreken.

¹ [Woningvervuiling en Advies | rotterdam.nl](https://www.rotterdam.nl/woningvervuiling-en-advies)

In Rotterdam werkt het team woningvervuiling & advies met een aanpak die gericht is op zorg, hierdoor lukt het vaak om in korte tijd een doorbraak te bewerkstelligen.

a. Het team woningvervuiling biedt trainingen aan professionals binnen de gemeente aan over de onderliggende problematiek bij woningvervuiling en hoarding² en over hoe je deze bewoners moet benaderen om in contact te komen.

b. Schaamte is vaak de grootste oorzaak waarom mensen niet aan de bel durven trekken. Het team woningvervuiling is een gespecialiseerd team dat werkt volgens een aanpak met de juiste benadering van betreffende bewoners waardoor deze weer het vertrouwen krijgen om de hulp wel aan te pakken. Jos Jongeleen heeft hierover in 2016 een boek geschreven "Woningvervuiling. Achtergrond en aanpak in de dagelijkse praktijk"³.

Vraag 3:

Welke gemeentelijke diensten zijn betrokken bij de aanpak van ernstig vervuilde woningen (bijv. Team Woningvervuiling & Advies, GGD, zorg, brandweer, woningcorporaties)?

Antwoord:

In de gemeente Rotterdam wordt sinds 2010 gewerkt met een convenant met als doelstelling het realiseren van een samenwerkingsovereenkomst tussen de regionale Brandweer Rotterdam-Rijnmond en de gemeente Rotterdam te weten de afdeling Bouw- en Woningtoezicht van het cluster Stadsontwikkeling en de afdeling Participatie en Stedelijke Zorg van het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling.

De convenantpartners kunnen worden geraadpleegd of meegevraagd bij casuïstiek waarin er in het vrijwillig kader nauwelijks of geen vooruitgang wordt geboekt, maar waar wel sprake is van een onveilige situatie in de woning. En bij casuïstiek waarin de bewoner zich niet houdt aan de wettelijke regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Vraag 4:

Hoe waarborgt het college dat interventies niet alleen gericht zijn op handhaving, maar ook op zorg, begeleiding en ondersteuning?

Antwoord:

Het team woningvervuiling van de gemeente Rotterdam zet specifiek in op het verlenen van zorg en ondersteuning en niet op handhaving. Bij casuïstiek waarin het binnen het vrijwillig kader niet of nauwelijks lukt om vooruitgang te boeken kan er gekozen worden om bestuursdwang toe te passen. Dit wordt dan gedaan om de leefomgeving van de bewoner en zijn/haar naaste omgeving weer veilig te maken. Omdat de Rotterdamse aanpak gericht is op zorg is het percentage van het inzetten van bestuursdwang zeer laag in vergelijking met andere gemeenten. Van de 350 meldingen in Rotterdam zijn er maximaal 3 tot 5 casussen waarbij bestuursdwang wordt uitgevoerd. De overige +/- 347 – 345 casussen worden in het vrijwillige kader opgepakt.

De aanpak die in Rotterdam gebruikt wordt landelijk gezien als een voorbeeld voor andere gemeenten.

² [Verzamelstoornis / hoarding](#)

³ [Woningvervuiling | Jongeleen | 9789058982896 | Boom](#)

Vraag 5:

Is er sprake van een multidisciplinaire aanpak met zorgverleners, maatschappelijk werk, GGZ en sociale teams? Bestaat er een protocol voor deze samenwerking?

Antwoord:

De aanpak van woningvervuiling is altijd gericht op samenwerking en op het inzetten van zorg. Het team woningvervuiling heeft een zeer breed netwerk zowel binnen de gemeente als met ketenpartners zoals, de Dierenbescherming, de Landelijke inspectie dierenwelzijn, ziekenhuizen, politie, woningcorporaties, veel verschillende zorgaanbieders, etc. In casussen wordt altijd maatwerk toegepast passend bij de bewoner en de situatie. Aansluitend daarop wordt samengewerkt met partijen die nodig zijn om tot een passende oplossing te komen.

Als een casus vraagt om samenwerking zoeken professionals elkaar altijd op. Mocht een professional in het wijkteam vastlopen in een casus waarin sprake is van woningvervuiling of hoarding dan kunnen zij om advies vragen aan het team woningvervuiling & advies. Het team denkt dan mee, adviseert en indien nodig pakt het team de casus samen met het wijkteam op. Dit geldt ook voor ketenpartners van het team woningvervuiling & advies.

Vraag 6:

In welke gevallen wordt een woning ontruimd en wat zijn de criteria daarvoor?

Antwoord:

In Rotterdam worden, in het kader van woningvervuiling, vrijwel nooit woningen ontruimd. Ze worden wel opgeruimd en leefbaar gemaakt! Dit gebeurt in de meeste gevallen in vrijwillig kader, omdat de Rotterdamse aanpak insteekt op zorg en niet op handhaving.

Vraag 7:

Hoe bewaakt de gemeente dat dwangmaatregelen proportioneel en zorgvuldig worden toegepast?

Antwoord:

De gemeente Rotterdam werkt sinds 2010 met een convenant, waarin is afgesproken dat zorg altijd als eerste ingezet wordt voordat er tot handhaving over gegaan wordt.

Het team woningvervuiling & advies gaat altijd eerst op huisbezoek om de situatie te inventariseren. Door hun jarenlange ervaring en expertise die zij hebben ontwikkeld lukt het ze vaak om bij de bewoner "binnen te komen" en zorg te kunnen verlenen.

De convenantpartners hebben 4 keer per jaar overleg over lopende casuïstiek, tijdens dit overleg worden gezamenlijk afwegingen gemaakt over de brandveiligheid, de wettelijke kaders en de mogelijkheden om zorg in te zetten. Tussendoor hebben de partners over lopende casussen ook regelmatig contact.

Vraag 8:

Welke maatregelen neemt de gemeente om vroegtijdige signalering van woningvervuiling en hoarding te verbeteren?

Antwoord:

Het team woningvervuiling & advies geeft voorlichting/trainingen aan professionals over hoe je een gesprek met een bewoner over de vervuiling kunt aangaan, hoe je als zorgaanbieder kunt interveniëren en hoe je met situaties om kunt gaan.

Helaas is woningvervuiling niet altijd te voorkomen, landelijke politieke keuzes hebben hierop invloed. Denk hierbij aan ouderen die langer thuis moeten wonen, Wmo-consulenten die niet meer op huisbezoek gaan, gebrek aan woonvormen voor mensen die onvoldoende vaardig zijn zelfstandig te wonen.

Vraag 9:

Is er (of wordt er) een programma opgezet om sociale isolatie en zorgmijding te verminderen?

Antwoord:

Zorgmijding heeft heel vaak te maken met schaamte en/of teleurstellende ervaringen met hulpverlening. De gemeente Rotterdam werkt naast het meldpunt woningvervuiling & advies met het meldpunt zorgen om een ander⁴ waar iedere burger een melding kan doen over mensen om wie zij zich zorgen maken. Zo komen zorgmijders en sociaal geïsoleerde mensen in beeld en kan een professional contact proberen te maken met de bewoner om wie er zorgen zijn. Daarnaast worden vanuit de wijkteam huisbezoeken gedaan bij 75+ bewoners⁵. Zo komen zorgmijdende ouderen in beeld. Ook voor zorgmijders op straat heeft de gemeente Rotterdam een team, het team vangnet & advies⁶. Dit alles naast de inzet van alle andere bemoeizorg teams binnen de gemeente Rotterdam. Hierover bent u in een raadsinformatiebrief (25bb007580) onlangs geïnformeerd.

Vraag 10:

Is er een plan voor voorlichting aan buurten, huisartsen en zorgprofessionals over het herkennen en correct doorverwijzen van ernstige vervuilingssituaties?

Antwoord:

De toename van meldingen geeft ook weer dat de Rotterdammers het team Woningvervuiling & Advies weet te vinden en durven te melden. Ook via het meldpunt zorgen om een ander komen regelmatig meldingen binnen, via die route weten bezorgde burgers de gemeente ook te vinden.

De gemeente Rotterdam heeft eind 2025 een communicatiecampagne gehouden voor het meldpunt zorg om een ander wat ervoor heeft gezorgd dat dit punt nog weer beter te vinden is voor de Rotterdammer die zich zorgen maakt om anderen. Door de nauwe samenwerking tussen de verschillende afdelingen binnen de gemeente en met ketenpartners worden ernstige woningvervuiling situaties regelmatig gemeld.

Vraag 11:

Wat zijn de kosten voor de aanpak van ernstig vervuilde woningen (bijv. schoonmaak, inzet van professionals, gedwongen opruiming)?

⁴ [Meldpunt Zorgen om een Ander | rotterdam.nl](https://meldpuntzorgenomeneenander.rotterdam.nl)

⁵ [75+ Huisbezoeken - SOL](#)

⁶ [Vangnet | rotterdam.nl](https://vangnet.rotterdam.nl)

Antwoord:

De kosten voor de aanpak verschillen per casus. In Rotterdam kost het schoonmaken van een vervuilde woning gemiddeld 2500 euro. In vergelijking met andere gemeenten zijn dat relatief lage kosten. Dat komt deels door de inzet vanuit zorg die de gemeente Rotterdam hanteert, waardoor er zo goed als geen trajecten met bestuursdwang (deze maatregel voert de kosten op) hoeven worden uitgevoerd. Door de samenwerking met Rotterdam Inclusief⁷. Maar ook door het beleid dat de gemeente Rotterdam hanteert: "de vervuiler betaalt, tenzij". Dit houdt in dat het ontbreken van financiële middelen bij de burger de oplossing nooit in de weg staat. De burger moet zelf de kosten voor de schoonmaak financieren, maar als hij/zij dat echt niet kan worden er andere oplossingen gezocht. Het team woningvervuiling & advies heeft een eigen budget waarmee zij de burger kunnen helpen. Voor het dekken van kosten voor meubilair en witgoed kan een beroep gedaan worden op het fonds Bijzondere Noden. De gemeente Rotterdam heeft goede afspraken met de afdeling Schone Stad, plaagdierbeheersing, kringloopwinkels en zoals eerder al genoemd Rotterdam Inclusief waardoor de kosten laag gehouden kunnen worden. Ook heeft de gemeente zelf een kleine opslag waar meubels en ander huisraad is opgeslagen, om woningen weer te voorzien van de benodigde huisraad.

Vraag 12:

Hoe worden deze kosten gedekt (gemeente, zorgverzekeraars, bewoners zelf)?

Antwoord:

Zie voor beantwoording het antwoord op vraag 11.

Vraag 13:

Is er een overzicht van de capaciteit en bezetting van het Team Woningvervuiling?

a. Heeft dit team voldoende middelen om aan de stijgende vraag te voldoen?

Antwoord:

In de afgelopen 10 jaar is het team woningvervuiling & advies uitgebreid van 2 naar 5 specialisten. Uit de cijfers van het afgelopen jaar lijkt de toename van het aantal meldingen enigszins te stabiliseren. Wat maakt dat de huidige capaciteit voor nu voldoende lijkt. Er wordt echter wel ervaren dat de complexiteit van de casuïstiek verhoogt en dat er meer gezinnen worden gemeld waar woningvervuiling speelt.

Vraag 14:

Hoe monitort het college de effectiviteit van het huidige beleid rondom woningvervuiling en hoarding?

Antwoord:

Het huidige beleid van team Woningvervuiling & Advies wordt regelmatig geëvalueerd en daar waar nodig aangescherpt. De Rotterdamse aanpak wordt landelijk als voorbeeld gezien, hierdoor wordt het team met enige regelmaat gevraagd om voorlichting bij andere gemeenten te geven en adviesgesprekken te voeren zodat zij de Rotterdamse aanpak ook in hun gemeente kunnen implementeren.

⁷ [Rotterdam Inclusief | rotterdam.nl](https://rotterdaminclusief.nl)

Vraag 15:

Zijn er evaluatiemomenten met de gemeenteraad gepland en welke indicatoren worden daarbij gebruikt?

Antwoord:

Vooralsnog zijn er geen evaluatiemomenten met de gemeenteraad gepland. Mocht de wens er zijn, dan is het team woningvervuiling & advies van harte bereid een presentatie te geven over de Rotterdamse aanpak.

Vraag 16:

Is er behoefte aan landelijke richtlijnen of een landelijke aanpak voor woningvervuiling en hoarding? Zo ja, welke?

Antwoord:

Er is een landelijke werkgroep van verschillende gemeenten die 2 maal per jaar op uitvoeringsniveau bij elkaar komen om de verschillende aanpakken te bespreken en elkaar scherp te houden over de uitvoering van de aanpak, maar ook om casussen te bespreken, ervaringen en kennis uit te wisselen. Eenzelfde aanpak in elke gemeente uitrollen is lastig, omdat de aanpak van woningvervuiling maatwerk is en er per casus gekeken wordt naar de beste oplossing. Door elkaar te spreken en scherp te houden helpen gemeenten elkaar al enorm.

De gemeente Rotterdam is voor andere gemeenten met hun aanpak gericht op zorg een voorbeeld, om die reden worden zij vaste spreker bij het Leids Congres Bureau om deze aanpak te presenteren.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten